

Molinet de Navel

Montmajor

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Pujol de Planès
Emplaçament Al peu de la riera de Navel, al límit sud del municipi de Montmajor.

Coordenades:

Latitud: 41.94104
Longitud: 1.73696
UTM Est (X): 395301
UTM Nord (Y): 4644001

Classificació

Número de fitxa 08132-20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle X-XIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Tot i que l'estructura general es troba molt malmesa, es podria intentar recuperar la sala de la volta ojival com a testimoni de l'antiguitat d'aquest molí.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 44904DF0738N
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dg., 15/12/2002 - 01:00

Descripció

L'edifici de l'antic molí es troba actualment en molt mal estat de conservació, restant tan sols alguns murs del conjunt. Es troba situat a prop de la riera de Navel i al peu del camí (antiga strata Cardonensis, o camí Ral de Cardona). El casal era format per una sala de planta lleugerament rectangular de cinc metres d'amplada i cinc i mig de llarg coberta amb una grossa volta apuntada que contenia dos molins (amb les seves moles i 2 rodets). Els murs d'aquesta sala son fets amb carreus molt ben escairats en els que encara es veuen les marques dels picapedrers. Al pis sobre la sala de les moles devia viure el moliner. Actualment tan sols resten part dels murs de la sala, així com els murs d'altres habitacions que es van construir entre els segles XVII-XVIII als dos costats de la sala central. Encara es poden observar els murs de la sala de les moles i la volta ojival es conserva en molt mal estat i quasi tapada per runa i vegetació. Al costat de tramuntana hi ha un tercer molí possiblement del segle XVII, d'ell surt un túnel que forma el cacau i que arriba fins la riera; és cavat en la roca una part i altra és cobert amb lloses de pedra col·locades transversalment. El molí tenia una gran bassa i dos recs força llargs que comunicaven amb dues rescloses situades a la riera de Navel i a la de l'Hospital. Al costat de la resclosa de la riera de Navel encara es poden veure uns forats d'una construcció de fusta anterior a l'actual, són forats quadrats disposats en filera i que trobem a la roca del llit de la riera i que podrien correspondre a una construcció de la baixa edat mitjana.

Observacions:

Es conserven unes fotografies de l'any 1955 fetes per Manel Riu, quan encara funcionava el molí, i que va ser publicades al volum de El Berguedà de La Catalunya Romànica (AA.VV., 1985). En aquestes fotografies es pot veure la volta ojival que cobria la sala de les moles i que actualment està tapada per vegetació.

Història

El Molinet de Navel és un bon exemple dels molins senyorials de la baixa edat mitjana. Possiblement en aquest mateix indret, abans de l'actual construcció, hi havia hagut un petit molí pagès segurament de fusta. Els elements constructius que es veuen actualment: la sala de les moles, els carcavans o cacaus, la bassa, el rec,...semblen ser del segle XIII, tot i que amb afegits posteriors. Aquest edifici va ser construït per la comunitat del monestir de Santa Maria de Serrateix. A l'època moderna, al casal de les moles, l'edifici central, s'afegiren altres construccions, que servien com a habitatge del moliner. El molí fou abandonat vers l'any 1960, després li arrencaren el portal d'entrada, va caure la teulada i actualment està en molt mal estat. El carcavà, que fa pocs anys encara es podia veure, actualment està cobert de matoll que impedeix la seva visibilitat. La notícia històrica més antiga la trobem en la donació d'un alou al monestir de Serrateix l'any 982, donació obligada pel Comte Oliba i situat al Pujol de Planès; incloïa boscs, pastures, fonts, molins, cases,... I afrontant amb la riera de l'Hospital, fet que fa suposar que es tractès d'aquest mateix molí (ADS, fons Serrateix, perg. N° 23), que per tant dataria del segle X.

Bibliografia

BOLÓS, J. ; NUET, J. (1983). Els molins fariners. Ketrés Ed. Barcelona. BOLÓS, J.; PADILLA, I. (1980). Un molí d'origen medieval: el Molinet de Navel. A "Quaderns d'estudis medievals", núm. 1, pàgs. 49-55. RIU, M. (1957). Un molino y un camino medievales en Serrateix. A "Diario de Barcelona, 31-1-1957, pàg. 11. AA.VV. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana. AA.VV. (2000). Molins fariners. L'Erol n° 64, primavera 2002. (dibuix del molí a la pàgina 13).

